

Ülünk a resti melletti — presszónak nevezett — le-
bujban. Mindenütt áporodott pálinkaszag, a bagó-
fűst ködfátylat ereszt közénk. A hangorkán és a dü-
lögélő alakok között utat tör egy amazon termetű
pingérnő, elénk löki a fél rumot, a két, kávénak csü-
folt lötytyöt és fizetésre szólít, „mert nem láthatom,
mikor távoznak”. Kint esik, vastag a sár, fúj a szél,
nincs sétaidő.

Jánoson kopott farmerzeke, kockás ing, magas-
nyakú garbó és még ki tudja hány réteg a ruha, cso-
magja egy vászontarisznya, melyben kenyér, tej, cu-
misüveg. Csizmájával idegesen topog az asztal alatt,
egyik cigarettát a másik után gyűri, mutatózza ni-
kotintól sárgállik. A fél rum pillanat alatt eltűnik,
kérges keze és repedezett körmei ellentmondanak
annak, hogy ezek az ujjak nemrég még az iskolapad-
ban ceruzát fogtak és finom, fehér, tiszta papíron
írták matematikából a jeles érettségi-felvételi komp-
lex írásbelit.

— Nem megy, az istennek se megy... ez az
egész... — szólal meg végre és szíverősítőnek még
egy felelt rendel.

— Az én életem olyan, mint egy hullócsillag. Volt
benne minden. Üstökösként felkerültem az égre, fel
a ganajból. Ragyogtam, álmok, illúziók, tervek, vá-
gyak — és most? Most mi van? Szép lassan potyog-
gok lefele. Mondhatnám azt is: éppen potyogóban
vagyok. Kiszültem... és majd szép lassan leesek,
vissza a ganajba... No, azért oda talán mégsem.
Oda már nem szabad. Több rumot se... És tudja
mi az egészben a legérdekesebb? Hogy erről az
egészről senki nem tehet. Talán még én sem.

Életállomások az „alig” múltból

Kilencévesen lettem állami gondozott. Akkor kezd-
tem az általánost, a tankötelezettségi törvény addig
elkerült. Egy határszéli falu mellett, putriban él-
tünk. Én és a testvéreim. Voltunk vagy heten. Ar-
ra még emlékszem, hogy az egyik nővérem, azt hi-
szem, Marinak hívták, tartott el valamennyiünket,
ő volt a főguberáló. Fogalmam sincs, hogy most hol
élhetnek. Az intézetben elkerültünk egymástól.
Apámra, anyámra nem emlékszem, mintha nem is
lettek volna...

Tarisznyás yalóság

Barátokat keresünk!

Pipoly Jolán, 3792 Sajóbábony, Kossuth L. u. 28. (16) — Károly István, Turistvárdi, Petőfi S. út 5. (17) — Máté Katalin, 9144 Kóny, Dózsa Gy. u. 45. (14) — Szabó Éva, 3885 Boldogkőváralja, József A. út 21. (18) — Nagy Éva, 4100 Berettyóújfalui, Zöld S. u. 16. (18) — Elek Katalin, 4181 Nádudvar, Vörös Hadsereg u. 5. (17) — Nagy András, 1114 Budapest, Bartók B. út 7. (15) — Szuki Szilvia, 2400 Dunaujváros, Bocskai u. 1/c. (16) — Karcsony Nóra, 7090 Sárospatak, Lenin u. 14. (14) — Erzsébet Zsuzsa, 1191 Budapest, Simonffy Zs. u. 21. (15) — Várnai Zsuzsanna, 1114 Budapest, Bartók B. u. 36. (13) — Tóth Éva, 7714 Újmozsóc, Horváth S. u. 32. (17) — Kovács István, 4094 Destrécsen, Szépl. u. 7. (16) — Palocsai Judit, 5000 Szolnok, Vörös Hadsereg út 43. (17) — Jétes Judit, 4490 Nyiregyháza, Csárdá u. 19. (17) — Mokán Zsuzsanna, 1183 Budapest, Tekla u. 7. (15) — Vöröskő László, 2340 Kiskunlacsna, Sárkány u. 12. (20) — Susa Zsuzsanna, 2209 Monor, Kintesi u. 10. (16) — Schmidt János, 1157 Budapest, Hevesi Gy. u. 107. (24) — Szabó Krisztina, 1949 Budapest, Rózsa u. 2. (16) — Szabó Regina, 6000 Kecskemét, Csabagyöngye u. 7. (16) — Vigh Erika, 7081 Simentornya, József A. u. 29. (14) — Szinák István, 3801 Vác, Pf. 13. (16) — Sütő Irén, 5913 Kövesd, Rákóczi F. u. 1. (20) — Bédely Gáspár, 8230 Balatonfüred, Óvoda út 2/c. (22) — Tóth Katalin, 7490 Kaposvár, Schönherz Z. u. 33. (15) — Rencs Márta, 1171 Budapest, Páztörtő u. 32. (16) — Csernák György, 1046 Budapest, Reviczky u. 38/a. (21) — Ballabás Erika, 6068 Tiszalipár, Arany J. u. 10. (15) — Schilling Julianna, 8000 Székesfehérvár, Pintér K. t. 46. (15) — Borsos Zsuzsanna, 3245 Recsk, Kőbánya t. 12. (15) — Pollai Ferenc, 1601 Budapest, Pf. 11/V. (24) — Vanek Lóna, 2536 Nyergesgyáfu, Duna u. 21. (14) — Gherdán Gabriella, 7300 Komló, Arany J. u. 13. (14) — Puhó Mária, 8135 Dég, Ady E. út 17. (16) — Hajnal Zoltán, 1622 Bp., Hermann u. 25/c. (20) — Csepregi László, 1377 Bp. 23. Pf. 14/g. (mozgássérült; 38 éves).

SPORTKEDVELOK VAGYUNK! Kulcsár Ágnes, 4023 Debrecen, Erzsébet u. 34. (15) — Szabad Mária, 3385 Tiszánána, Petőfi S. út 23. (15) — Háló Imre, 4100 Berettyóújfalui, Arany J. u. 31. (14) — Albert Éva, 4836 Lónya, Rózsa F. u. 1. (14) — Schaffer Zoltán, 7981 Nagyatád, Pf. 21/n. — Sipos Hajnalika, 5992 Bagod, Kossuth L. út 74. (18) — Bata Imre, 2344 Dömsöd, Széchenyi u. 40. (14) — Kósa Irén, 8308 Baja, Tégla út 11. (16) — Füleki Zoltán, 6500 Baja, Malom u. 3. (16) — Szappanos Ferenc, 1102 Budapest,

Az intézetből hamar kikerültem. Nevelőszülőkhöz, tanárhoz. Ott lényegében szerettem. Nem sokban különböztem a saját fiuktól sem. Talán annyiban, hogy ő erősebb volt, és én így az ő ruháit örökölgettem. Ott a tanán sok volt a birka, szabad időben azokat őrizgettük. Lényegében, ha így visszagondolok rá, sokat játszottunk, évszón sem volt hiányom, csak egyszer vertek meg jó istenesen, de megérdemeltem, mert két birka lelépett...

Felső tagozatban tanyasi kollégiumba kerültem, s csak hétfőre jöttem haza, egyre ritkábban. Valahogy megszerettek a tanárok, és hol egyik, hol másik hívott meg vendégségbe. A nevelőszülők nem rajongtak ezért. Azt mondták, hálátlan vagyok, persze, talán egy kicsit... jogosan — irigykedtek a saját fiuk miatt... Nekem irtóra tetszett, ahogy kinyílt előttem hirtelen a világ. Az nem igaz, hogy mennyi új, addig ismeretlen tárgy, fogalom, kép tárult elém. Emlékszem, olykor éjjelenként alig tudtam aludni. Felültem az ágyban és csak néztem...

Jellessé végeztem a nyolcat. Gondoltam én arra, hogy szakmunkástanulónak kellene mennem, mivel már akkor betöltöttem a tizenhetet, de az osztályfőnököm lelkesen felvállalta a sorsomat. Aki ilyen jó matematikus — mondogatta —, többre hivatott, gimnázium, egyetem. Te mindenütt előnyben leszel, nekem nem lesz helyhiány! Kijárta a korendményt a minisztériumnál, aztán beszerezte a különböző papírokat a katonaságtól, a gyámhatóságtól, és még ki tudja, hány helyről.

Tizennyolcadik évemben kezdtem a szakközépet. Négy szép év következett. Kolis voltam, volt helyem, de hol egyik, hol másik osztálytársammal laktam. Általában a szülők forszírozták a kapcsolatot, mert én nem csavarogtam, nem diszkóztam, örültem, ha tévézhetek, olvasgathatok, szóval hogy azt csinálhatsz, amit akarsz. Az osztályban, korenlök lévén, jóformán minden ügyben enyém volt a döntő szó. Végül már a srákok is hivatkoztak olyan dolgokra is rám, amiben nem sok érdemem volt. Legfeljebb a társadalmi munkák és a foci volt az, ahol valóban leköröztem őket. Szép érdem, mi?

A matematikáért különösebben nem rajongtam, inkább úgy mondanám: nem volt velem gondom. Harmadikban egy országos versenyen második lettem. Negyedikben pályaválasztáskor az osztályfőnökkel és a KISZ-tanácsadóval együtt úgy döntöttünk: a Műszakira jelentkeztem. „Tuti, hogy felvesznek” — biztattak. Igazuk volt, felvettek. Ez tavaly volt, 1981-ben.

„Milyen volt Kornélia?”

Jánosék osztálya az érettségi előtt pár héttel egy ifjúságkutatói felmérésen vett részt. Egy lány tragikusra fordult sorsáról kellett véleményt formálniuk. (Erről az IM is beszámolt akkoriban.) Részlet János dolgozatából:

...„Kornélia nagyon jó családi körülmények között élt. Az iskolai tevékenysége sikeresnek mondható. Jól tanult, a szülei meg voltak vele elégedve. A társai befogadták, sőt vezéregyéniségnek tekintették. A 18-ik életévéig nem volt látszólag semmi

problémája. A konfliktus ott kezdődött, amikor úgy érezte, hogy ez az élet nem mehet tovább, nem fogadhatja el a szüleitől azt a sok jót, valamit neki is tennie kell. Önálló akart lenni. Sikertől egy évig. Kornélia nem látta tisztán azt, hogy az önállóság mennyi kellemetlenséggel jár, és a munkája után nagyon keveset fog elérni legalábbis a korábbi családi életéhez képest. Az erejéből egy unalmas szállodai szobára és egy megcsömörlött szerelemre futotta.

De miért?

Ő az évek folyamán sohasem élt a REALITÁS talaján. Családi helyzete, könnyen szerzett sikerei, szépsége, túlságosan magasra emelték, és sohasem kellett beegazolnia a valóság szennyébe. Egyedül most kellett volna. De nem volt edzett lelkiállapot, nem tudta elviselni a valóság munkás életét. Megfutmodott. Sokkal könnyebb volt meginni azt az alkoholos italt, mint tenyerébe köpni, 8–10 évig keményen dolgozni, hogy saját erejéből eljusson egy olyan helyzetbe, amit tulajdonképpen korábban a szülei ingyen és bérmentve éveken át biztosítottak neki. Neki már nem volt miért élni. Nem volt egy igazi szerelem, ami jelentett volna valamit, nem volt egy saját családja, akiért érdemes gürcölni. Magáért pedig teljesen felesleges volt. Hiszen ez a mostani élet, a korábbiakhoz képest gyötrelmet jelentett számára, és remény se volt arra, hogy olyan lesz, mint a régi. De már ő a jólétől is megcsömörlött. Hiszen azért akart változtatni az életén. Fel-nőtt akart lenni... Talán egy jó házasságnak, gyerekekkel, sikerült volna életben tartani, de kérdés: hogy melyik lett volna nagyobb: a gyerekek szeretete vagy a munkától való iszony?...”

János dolgozata az ifjúságkutatók számára példa lett: „Ime, egy egészséges, mindenféle szélsőséges eszméktől mentes, kiforrott vélemény, írója érettségiző letére már éretten látja: az öngyilkosság akaratgyengesség, megfutamodás és az adott esetben az ok: a realitás és a munkára nevelés hiánya! Az ilyen fiatal, aki így látja a lényeget, soha nem veszíti el a célt.”

És az ifjúságkutatók bevették naplójukba: „...Olykor a szociális háttér ellenére, családi modell hiányában is teljes értékű felnőtté válhat egy olyan személyiség, akinek életkori sajátosságai meg lehetőséget teremtnek a többiekétől, azaz speciálisak. Mert nem az örökletes, hanem a környezeti tényezők a meghatározóak.”

Rumban az igazság

— A sikeres érettségi és felvételi után jött a nyár. Szétszéledtünk. Mindenki azt hitte, huszonhárom évesen ugyan, de sinen vagyok.

Senki sem tudta, csak én, hogy az utolsó években milyen nehezen tanultam. Kikiáltottak zseninek, és ehhez már a végén magam is ragaszkodtam. Pedig nem így volt. Órákat, sokszor napokat ültem egy-egy oldal mellett, különösen a humán tárgyaknál. Ahol nekem beszélnem kellett, ott löttek. A lépcsőfokok hiányoztak, s ezt nem vette észre senki, nekem pedig egyetlen célom volt, hogy a hiányokat palástoljam. Kint a családoknál okosan hallgattam, mert nem is tudtam volna mit mondani. Hallgatnom kellett, hogy megtarissam a figyelmüket. Csak én tudtam, hogy belül mennyire kevés az, ami van. Próbáltam pótolni, de nem ment. Emlékszem, egyszer harmadikban, az egyik osztálytársam szülei felmentünk Pestre az Operába. Az tudtam, no meg láttam, hogy oda fel kell szépen öltözni, de hogy ott mi lesz és mennyiben különbözik az egy vidéki színháztól, nem tudtam. Megkérdezni nem volt kitől, hisz akkor oda a mundér. Na jó, hát ha Opera, legyen Opera. Életemben nem untam úgy még magam, mint azon a két órán át. Énekelve dumáltak ott a színpadon, dehogy dumáltak, énekelve szövegetek, számomra semmi zene, semmi lényeg, isten bizony jobban éreztem magam akkor, mikor annak idején a nevelőszülőknél a birkákat őriztem. No, több Opera nem következett az életemben, valószínűleg már nem is fog. Mikor felvettek a Műszakra és jött a nyár, elgondoloztam: huszonhárom éves vagyok, sehol semmi, megint kegyelemkenyér, aligpézből kinlódni, az intézeti ruhákat átpasszolni valami elfogadhatóra, hát mi a fenének, mikor van két kezem, erőm, szakmám, talpra állok, veszek egy kis lélegzetet és majd levelezőn elvégzem az egyetemet...

Szeptemberben nem voltam az elsők között. Véglegesíttem magam ott, ahová minden nyáron amúgy is jártam melózni egy kis mellékesért: no és ahol mind a mai napig vagyok: a vasútnál. Azóta persze sok minden megváltozott. Pincézőn, legyen szíves, még egy rumot! Szóval megváltozott sok minden. Már csak egy tervem van a pályaválasztást illetően: hogy valahogy vonatvezető legyek. Nem könnyű, mert további egész napos iskolát jelent, meló mellett, utazgatni a megyeszékhelyre naponta több mint kétszáz kilométert. Nem könnyű. Tudja, itt van a fiam. Hathónapos. A cégnek van saját bölcsődéje, ott el tudom helyezni, és engedélyezték az egy műszakot. Így reggel fél 6-ra behozom, délután három felé végzek, bevásárolok, majd irány a gyerek, és indulok vele haza. Ide húsz kilométerre, egy kis faluba. Busszal megyek, jó a közlekedés. Hogy miért ott lakom? Ott olesóbb az albérlet, egy kis lakrészt bérelek, szoba, konyha, a kút ugyan kint az udvarban, de vettem egy oké gáztűzhelyet. Besegíték a háziaknak a kerti melóba, cserébe ők, főleg az asszony, segít Peti fiam gondozásában. Az alapfogásokat kellett megtanulnom, nem ördögi téma a gyereknevelés és megéri... Azért jó így, mert néha előfordul, hogy valahova el kell ugranom. Mindig reszketek: egyszer csak jön egy végzés és elviszik Petit. Nem, erre nem fog sor kerülni, amíg ez a két kezem megvan...

„Mert én mindig kiválasztott voltam...”

— Az anyja, Vali?

— Negyedik voltam, mikor megismertem. A szalagavatón, a sráccokkal egy kicsit elhajoltunk, és a bál után betértünk a Borsodiba. Az egy söröző. Ott

csapódtok az asztalunkhoz. Ő is állami gondozott volt, idősebb nálam vagy két évvel, családjából senkit sem ismer. Szövegként dolgozott, jól keresett, de a munkásszállónál többre nem vitte. Nekem ő volt az első nőm... Talán az érettségi és ez az egész felvételre való készülés azért is volt olyan fárasztó.

Szanaszét volt mindig a fejem, nem dumálhattam róla senkinek, rohantam elé a melóhelyre — három műszakban dolgozott —, de hát mit eszetelgessem, gondolhatja, hogy nem volt leányálom. Június felé mondta, hogy megmozdult a gyerek. Akkor tudtam meg, hogy terhes. Eszembe se jutott, hogy utána számolgassak, egyébként is, mit számít! Szeretjük egymást, mióta megismertem, összetartozunk, nem védekeztünk, elveszem feleségül és felneveljük a gyereket. Nem jött el velem a tanácsra. Azt mondta, téged felvesznek az egyetemre, kapsz ösztöndíjat, megyek veled, én jól keresek, kapunk valahol albérletet, és megoldjuk valahogy. Hiszen a suliból többet lóghatsz, és otthon is lehet esténként tanulni, mikor én éjszakai vagyok.

Szeptemberben be kellett feküdnie a kórházba, veszélyeztetett terhes volt. Októberben, mikor hazajött a kicsivel, már készen volt az albérlet, benne minden, ami egy gyereknek kell. Nem volt olyan meló, amit ne vállaltam volna... Szóval október elején megjött a kicsi: fiú. Állítólag koraszülött volt, de mint már mondtam, nem érdekelt és nem érdekel máig sem a dolog. Február végén volt a szalagavató, egy-két hét különbség előfordulhat, de ugyan már, hát én tudom, hogy ki az apám? Nem ez számít: hanem az, hogy mióta ismerjük egymást, legyen minden tiszta, és ne legyen egy újabb ártatlan lélek, aki úgy nő fel, mint mi. Az anyakönyvben az én nevem van.

Karácsony felé Vali bement a munkahelyére, az ünnepségre. Három nap múlva jött elő. És szép lassan a kimaradozásai rendszeressé váltak. Nem aránztam, egyébként is: nőt nem verek, csak közlöttem vele, és így nem oké, és ha nem akar velem élni, menjen a fenébe. Január végén írt egy levelet. Pesten adta fel, és benne szépen leírja, megörjíti a beártság, nem bírja tovább mellettem, kurva lett, ne keressem, bocssásk meg neki, ő nem érdemelt meg engem soha, nem teszi tönkre az életem, most még nem késő, elmegy. Van egy nyugatnémet házassága, jobb így, és én talán tudok rendes embert nevelni a fiúból, mert én mindig kiválasztott voltam... Hát ez van...

Amiért a presszóban ülünk

— Hogy miért kerestem meg magát?

Emlékszik arra a dolgozatra, amit arról a lányról íratott, aki nem látta élete értelmét és lelépett, illetve kilépett? Én akkor nagyon elítéltem azt a lányt. Úgy éreztem, hogy minden sansza megvolt az élethez. Akkor valami olyasmit írtam, hogy az a lány nem állt a realitás talaján, megfutamodott, mert könnyebb volt a boldogabb vadászmezőkre távozni azzal az alkoholos itallal, mint tenyérbe köpni és dolgozni.

Tudja, azóta eltelt egy év. No, nem arról van itt szó, hogy most egy újabb jelölt lelkizik itt magának. Nem, mert nekem van célom és feladatom. A fiam az én nevemet viseli. Én nem akarom azt a magamat újratehermenteni, aki gyerekként voltam. És igyekszem ezért mindent megtenni. Csak egyet akarok magától kérdezni.

Maga szerint, én a realitás talaján állok?

Feljegyezte: BALLA ANNA

Barátokat keresünk!

Endre u. 7/b. (17) — Lőrincz Agnes, 5134 Kömpöc, Petőfi S. u. 13. (13) — Bodó Beáta, 4560 Tisztaberek, Rákóczi u. 4. (14) — Péteri Kornélia, Székesfehérvár, Mancz J. út 23. (17) — Holczmann Sarolta, 8638 Boglárielle, Móra F. u. 6. (18) — Móra Melinda, 6791 Szeged-Kiskundorozsma, Jókai u. 19. (14).

IBODALOMKEDVELOK

VÁGYUNK: Hosszú Ibolya, 7514 Berzence, Árpád út 3. (14) — Gyevi Varga Erika, 2226 Vecsés, Rákóczi u. 18. (18) — Antman Éva, 8290 Veszprém, Kilian u. 15. (18) — Horváth Hella, 1115 Budapest, Szakassis A. u. 48/b. (15) — Szegődy Tibor, Metzger Béla út 9/27. Bakkonybél, Pf. 9. (21, 18).

POSZTERT GYŰJTŰNK:

Gyécsek László, 9965 Pelső-szőlők, Fő u. 24. (21) — Csontos Csaba, 3080 Páztó, Nőgrád S. út 8. (18) — Szabó Péter, 3571 Alsónai-ca, Felszabadítók útja 5/1. (14) — Bodor Erzsébet, 9042 Kőtelek, Dolgozó út 11. (18) — Bartalos Gábor, 9354 Lébényimiklós, Gergely út 22. (11) — Androvics Tímea, 8444 Szentgál, Fő út 141. (14) — Atanasiu Alexandru, 1135 Budapest, Szegedi út 47/a. (18).

EGYŰTTESEK, ÉNEKESEK

KÉPET GYŰJTŰNK: Szász Vilmos, 2861 Bakonyvárkány, Béke út 70. (16) — Szabó Tímea, 7098 Magyarkecszi, Szarnai u. 5. (18) — Csurgó Irén, 5301 Gyomendrót, Pf. 18. (15) — Vig Edina, 3700 Cegléd, Béla u. 38. (14) — Gacs Károly, 2306 Ráckeve, Dömösi út 45. (13) — Domokos Hajnal, 2310 Szigetszentmiklós, Kun B. út 9/F. (13) — Tari Márta, 1163 Budapest, Veres P. u. 121. (15) — Schmidt Katalin, 6500 Baja, Baká u. 5. (14) — Czubor Magdolna, 3992 Budakeszi, Söcsényi u. 173. (16) — Varga Katalin, 3810 Tokaj, Tarcali u. 25. (17) — Kecskeméti Mária, 4230 Balósné Gyökér, Pf. 186. (16) — Gyenes Katalin, 3644 Tardona, Aradi út 6. (14) — Cseke Rozália, 6400 Kiskunhalas, Kaszinczy u. 5. (15).

UTAZÁSBÓL LEVELEZ-

NENK: Tóth Gábor, 3534 Miskolc, Gagarin u. 24. (26) — Bene Szilvia, 7400 Kaposvár, 46-as Ifjúság út 32. (14) — Molnár Katalin, 9023 Győr, Márvány u. 1. (25) — Vargyas Csilla, 7541 Kutas, Petőfi S. út 76/a. (16) — Györgyel Beatrix, 7624 Pécs, Ifjúság u. 6/a. (20).

KÉPESLAPOT GYŰJTŰNK:

Bognár Zsuzsa, 8790 Zala-szentgrót, József A. u. 19. (15) — Kádár Erika, 3600 Hevyan, Vassit u. 2. (14) — Bielecsik Bona, 7624 Pécs, Doktor S. u. 53. (15) — Dobos István, 8678 Karád, Szabadtság u. 1. — Radófi Hajnalka, 2500 Esztergom, Kőcsy F. u. 14/a. (13) — Rinner Tamás, 5354 Ósli, Rákóczi u. 21. (14) — Forgács Mónika, 4026 Debrecen, Hortobágy u. 5. (13).